DÉPOT LÉGAL
LE DIRECTEUR GERANT:
TIENG DAN ANNAM - HUE
Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

NĂM THỨ 11 — SỐ 111[illegible] | 五年九月初六日 | NGÀY THỨ BẢY 9 OCTOBRE 1937

GIÁ BÁO: Mỗi số 0$04
TRONG NƯỚC: Một năm 6$00 — Sáu tháng 3.10 — Ba tháng 1.60
PHÁP VÀ THUỘC-ĐỊA PHÁP: Một năm 7$00 — Sáu tháng 3$50
NGOẠI QUỐC: Một năm 11$00 — Sáu tháng 6$00
Mua báo và đăng quảng-cáo xin trả tiền trước.

TIẾNG-DÂN

Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ: thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY
Số 123, đường Đông-Ba, HUẾ
Điện-thoại số 62 — Đánh dây thép: TIENGDAN HUE
Chủ-nhiệm kiêm chủ-bút: HUYNH-THUC-KHANG
Quản-lý: TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° 4966

Khoa-học không có quốc giới

KHOA-HỌC DƯỚI chánh-thể độc-tài

(Bước lui của khoa-học nước Đức)

Nói đến công nghiệp các nhà khoa học, nhứt là phương diện y khoa, cả thế giới đều công nhận các nhà khoa học nước Đức, cống hiến cho loài người nhiều công nghiệp vĩ đại.

Từ Hitler lên cầm chánh quyền, những phần tử y giới trong đảng Quốc Xã, nhân lòng ghen ghét, xui dục Hitler không nghĩ đến tiền đồ y học nước Đức. Phàm những nhà khoa học danh tiếng đến đâu mà quan niệm chánh trị không đồng, hoặc quan hệ trên chủng tộc — như đảng viên xã hội, các nhà giáo học có tư tưởng tự do và tấn tới, cùng người Gio thái v. v. — thẳng tay bài trừ, không chỗ đứng chưn; các nhà thạc học trọng vọng, xua đuổi gần hết, mà những bọn tân tấn ít tuổi rành bọn tầm thường, đổi ra tư cách lòn cúi, nhiều kẻ học thuật rất kém; vì thế mà khoa học nước Đức về môn y học, chả có cái gì cống hiến với đời như ngày trước, rõ là khoa học nước Đức nữa đường bị đứt đoạn. Tựu trung có một ít túc học còn sót, kẻ thì bị ức bách thối lùi, người thì dạy riêng mà cũng bị hạn chế, trong bạn học trò có lắm người muốn học lên bậc cao mà không dựa vào đâu, thành gần như không kiến lập được cái gì mới cả.

Y học

«Khoa học không có quốc giới», câu danh ngôn ấy vẫn đúng lẽ. Trước kia y học nước Đức vẫn giàu tánh chất quốc tế: phàm y giới Đức có phát minh được đều gì mới, đều do đại hội quốc tế báo cáo với khoa học thế giới, để cùng nhau làm cho nên hạnh phúc chung của nhân loại càng tân tiến. Lệ như: Koch phát minh thứ vi trùng bệnh ho lao, Sanerbuch phát minh thuật cắt gân tiếp xương, Zondek phát minh phép nghiệm nước tiểu của đàn bà có thai v. v. có công với nhân loại biết bao! Nhưng khốn vì mấy nhà khoa học ấy đều là người quốc tịch Gio thái, ở dưới chánh thể độc tài của Hitler theo quan niệm quốc gia rất hẹp hòi bỏ buộc này, các danh y ấy đều bị khinh rẻ, không có chút gì là bảo cám. Cho đến đối với các nhà khoa học vĩ đại danh tiếng lừng lẫy mà vì dân tịch Gio thái, cũng không ai dám mở miệng tán một câu gì. Hiện các nhà khoa học ấy còn sót lại cũng trốn ra nước ngoài.

Có đều đáng buồn cười hơn nữa là phàm sách gì mà y sư Nhật-nhi-man cùng y sư Gio thái hợp soạn, nay đều in lại mà bỏ tên người y sư Gio thái, chỉ để độc chiếc tên y sư Đức thôi.

Sanh vật học

Về phương diện sanh vật học, Quốc Xã đảng ôm cái thiên kiến «chủng tộc điều đốn (Nhật nhi man) là giống người ưu tú hơn các giống khác», trông có người trong khoa học giới, tìm ra luận chứng để làm căn cứ cho thuyết trên thêm vững chắc mạnh mẽ. Trái lại, về trên sự thực, các nhà nhân chủng học chuyên môn ra công nghiên cứu, kết quả lại đi trái hẳn với quan niệm của nhà lãnh tụ quốc đảng kia:

Eugen Fischer, nhà giáo sư trứ danh về nhân chủng học, trước 1 ngày Hitler đăng đài, tại trường Đại học Duy liêm Bá linh có báo cáo rằng:

«.... Thuần nhân chủng phương bắc (tức Nhật nhi man 1 giống trong các giống phương bắc nước Đức), đối với tư tưởng giới, không có cái gì vĩ đại cống hiến cho nhân loại. Duy trong nhân chủng hồn hiệp (giống lộn), có nhiều tay kiệt xuất như âm nhạc gia, tư tưởng gia, và thi gia, nhưng vĩ đại nhân vật đều là người giống hồn hiệp...».

Một nhà nhân chủng học trứ danh khác, Lenz tiên sanh cũng nói:

«Cái thuyết «chủng tộc khác nhau mà ở chung và thông hôn, sanh ra kết quả bất lương», về sự nghiên cứu của các nhà khoa học chưa tìm ra chứng cứ rõ ràng, thiếu bằn chứng thực». Lenz lại cực lực phản đối cách tuyên truyền «bảo hộ huyết thống và thổ địa», phản đối luật đoạn tuyệt sanh thực khí....

Về trước «đệ tam đế quốc», những nhà khoa học xướng nhân đạo chân lý như trên, thẳng khái biết bao! Nhưng từ Quốc Xã đảng lãnh tụ lên cầm quyền về sau thì các nhà ấy đành phải ym hơi lặng tiếng, không dám nói đến chân lý nữa!

(Còn nữa)
X. thuật

CHUYỆN ĐỜI

Ác nghiệt là tại cái chức trù-trì

Mình muốn nói lại cái chuyện vị đại sư trà trì chùa Quan thánh vừa mới chết một cách bất ngờ mà số đào trước có đăng. Làm đến địa vị trà trì trong tăng giới không phải là nhỏ, mà cái đời vẫn đại sư Trần Nghĩa phải liều kết bằng ngọn lửa dầu xăng, thì rõ là một chuyện lạ. Ngày nay đại sư đã về chầu Phật-Tổ, đáng lẽ ra thì ta cũng không nên nhắc đến vong linh ngài làm gì, nhưng ngài một đều là người chưa đáng chết mà phải chết, nên ta cần phải trần quan cho ngài về chỗ lẽ.

Xưa nay ta phải biết chức trà trì của đại sư là một chức cao trong tăng giới nhà Phật, mà chùa Quan Thánh là một ngôi chùa thờ Quan công, chớ không phải thờ Phật.

Vả lại đại sư Trần-Nghĩa được sắc phong trà trì vẫn là một đều mà đại sư không giám mong ước. Số là trước kia đại sư chỉ là một ông thầy tu thường, làm trưởng tự, lại có vợ có con. Lại không những một vợ, mà ngoài bà vợ chính thức ra, nghe nói thầy còn đèo bòng đa sự là khác.

Thầy thường ăn cắp như các thầy khác, và có thầy lại được cụ lớn tin dụng rước về cúng lại nhà riêng luôn. Vì thế mà về sau thầy được phong chức trà trì chùa thế xuất giáo. Chuyện ấy là gần đây.

Nào có ngờ cái chức trà trì ngày nay lại là cái nguyên nhân gây khổ cho đại sư Trần Nghĩa! Trước kia chỉ là một viên trưởng tự, đi làm thầy cúng lấy lũ qua ngày, trong tăng giới vẫn bọn không ai nói chi đến đại sư. Nhưng từ khi được trà trì, các bạn ngày trước trở lại chế nhạo, trà trì chi lại có vợ. Thầy Nghĩa khó nghĩ quá: đã không có thì thôi, chớ ngày nay đã có vợ lại có con, thì vợ chồng cha con là hai điều rất quan hệ trong ngũ luân, một người có đạo cao đức giày lại theo đường tư luyện lên nay thì không lẽ cắt đứt đi được. Mà bỏ ôm vợ con mà vận chiếc áo trà trì lần chuỗi bồ đề, gõ mõ.. thì các chàng bạn chế nhạo! Vì vậy mà thầy không muốn sống nữa.

Cái chết của thầy Trà trì Quang-Thánh đau đớn làm sao! Nhưng nó cũng để lại cho ta một bài học là ở đời đừng nên chịu những chức lớn nếu mình tự xét có đều gì không xứng với cái chức ấy.

Lạc-nhân

QUANH CUỘC TRUNG — NHẬT XUNG-ĐỘT

CHIẾN-TRANH VỚI KINH-TẾ

Các nhà lịch duyệt trên đường ngoại giao, quân lữ và chính trị, đều công nhận rằng hiện thế giới ngày nay các cuộc chiến tranh đều do sự cạnh tranh kinh tế gây mối ra mà rút cuộc hơn thua cũng do kinh tế mà đoán định.

Nay lấy thuyết trên mà xét cuộc Trung-Nhật tương trì hiện thời, tưởng nên biết đại lược về mặt kinh tế của hai bên ra thế nào.

Cứ như chiến thuật và quân khí tối tân ngày nay, nếu như Trung hoa không chống nổi với quân Nhật mà khuất phục sớm dâng Bình-tân — Hoa-bắc cho người Nhật, chả nói làm gì. Bằng như Trung hoa quyết theo chính sách «tiêu thổ kháng chiến» mà chống đến cuối cùng, thì cuộc hơn thua cuối cùng không phải ở binh lực mà ở kinh tế. Một tờ báo Tàu, có bài «Trung Nhật kinh tế» nói được rõ ràng mà nhiều chỗ phải kiến mới, xin lược dịch như dưới để cung tài liệu cho các nhà khảo sát thời cuộc:

«Lực lượng quân sự của Tàu Nhật hai nước, ai cũng thấy rõ Tàu kém Nhật nhiều, mà đến phương diện kinh tế cũng thế. Trên lịch sử phát triển theo Âu hóa, Tàu vẫn chậm hơn Nhật vài mươi năm; về mặt kinh tế, Nhật đã vọt lên hàng tư bản đế quốc, mà Tàu còn lui cụi trong tình cảnh «chưa ngóc đầu lên nổi». Đó là đều không che dấu được. Nay thử xem số quốc gia dự toán và bản thống kê quốc gia mậu dịch, thì rõ năng lực của hai bên ra sao:

Số dự toán. — Số dự toán của Nhật bản trước kia là 22 ức viên (2.200.000 viên), năm ngoái tăng lên đến 31 ức viên (3.000.000 viên). Trung quốc là một nước to kềnh mà số dự toán chỉ trên dưới 1o ức (1.000.000 viên). Thế là kể số dự toán Tàu kém Nhật đến 2/3.

Số đối ngoại mậu dịch. — Trung quốc mỗi năm tổng ngạch số đối ngoại mậu dịch chừng trên dưới 1o ức viên. Nhật thì tổng ngạch ấy đến 5o ức viên. Trung quốc ngạch nhập khẩu 9 ức 4 ngàn 1 trăm 54 vạn đồng; ngạch xuất khẩu 7 ức 5 trăm 74 vạn đồng, hiệp cộng cả tổng ngạch xuất nhập là 16 ức 4 ngàn 7 trăm 28 vạn đồng. Còn Nhật bản năm ngoái ngạch nhập khẩu 29 ức 2 ngàn vạn viên, ngạch xuất khẩu 27 ức 9 ngàn vạn viên tổng cộng trên 57 ức, so sánh 2 bên, Trung quốc chỉ bằng 2/7 của Nhật.

Trạng thái kinh tế Trung hoa so với Nhật sút kém như thế, không chỗ che dấu nữa. Nhưng cái đều đó chưa phải là cái nhược điểm làm cho không dễ kháng với Nhật bản nữa. Vì lẽ sau này:

Phân tích thương phẩm trọng yếu trong ngạch mậu dịch Trung Nhật

Thương phẩm trọng yếu mà Nhật bản du nhập Trung hoa là: đồ

(Tiếp qua trang 2 cột 2)

Phái viên đạc điền giả phái viên kiểm lâm đề niệt tiền, bị túm!

QUẢNG-NGÃI — Vừa rồi ngày 24-8 ta (28-9-37) lúc 4 giờ chiều, Nguyễn Lượng (người làng Phú-lễ, phủ Bình-sơn) đi với 7 người nữa lên núi mua cây, khiêng về đến làng Tây-phước, vừa gặp Đoàn Cư (tên nầy mang bản đồ làng Tây-phước lên làng ấy chia ruộng khất tăng) tự xưng là phái viên kiểm lâm, đòi hỏi giấy phép của bọn Nguyễn Lượng. Bọn ấy không giấy, y bèn lấy thước giây (thước thép đo ruộng) đo 5 khúc cây, rồi biên, bảo Nguyễn-Lượng ký vào, và đưa giấy thuế thân coi. Y coi rồi bỏ túi luôn, bảo mấy người kia khiêng cây về, còn khiến Nguyễn Lượng theo y lên nhà lý trưởng làng Tây-phước. Tới nơi, Nguyễn Lượng mua rượu nói xin, song y cố ý không cho. Sáng ngày (29-9) y mời cho Nguyễn Lượng về. Đến ngày 30-9-37 lúc 8 giờ, tên Đoàn Cư ở Tây-phước xuống tới làng Phú lễ, bảo tên thợ may Bùi Đạt (người trong làng) dẫn chỉ nhà Nguyễn Lượng cho y bắt cây.

Đến nhà Nguyễn-Lượng coi cây xong, y bảo lấy cho y 10$ thì tha cho. Vì nhà nghèo nên Lượng chỉ chạy được 8$ đưa cho y, bỏ túi lấy xe đông. Nguyễn Lượng thấy vậy sanh nghi, tiền đi báo quan Phủ. Quan Phủ phái 1 ấy đội lệ lên khám xét, đi được 1km thì gặp Đoàn Cư, bắt y đem về Phủ.

Quan Phủ xét trong mình Đoàn Cư chỉ còn có 2$ bạc giấy mới và 1$10 bạc giác, biên số biệu bài chỉ và bảo khai rồi cho về.

Hiện giờ Nguyễn Lượng còn làm đơn kiện tên Đoàn Cư đòi số bạc đã đút cho y, chưa biết quan trên xử sao.

Thấy chuyện

Xổ số Đông-pháp ngày 14-10-37

Ngày 14 Octobre sẽ mở số Đông-Pháp về Série thứ 3 tại Hanoi.

Nhà ai có mua thu thanh, đúng trưa ấy sẽ nghe hô rõ số trúng do nhà vô-tuyến-điện ở Saigon và Hanoi truyền ra.

Nội ngày ấy ở các thành phố có nhà Bưu-chính đều có gián số trúng cho công chúng biết (ở Huế có tấm bảng to đặt tại chợ Đông-ba).

Ai có vé số, dầu trúng dầu không, nhớ giữ lại để chờ kỳ xổ góp 5 số lớn vào ngày 6 Janvier 1938.

MẤY CON SỐ ĐÁNG GHÊ VỀ NẠN VỠ ĐÊ Ở BẮC

Ngót 45 vạn mẫu ruộng bị ngập. Vài chục người chết. 782.000 dân không cơm, không nhà. Tính ra tiền mất tới

10.990.000$

Từ xưa tới nay, dễ không có năm nào nước Nam bị cái nạn lụt lớn lao như năm nay.

Tỉnh Bắc-ninh ngập mất 157.950 mẫu ruộng, nạn dân tới 300 000 người, thiệt hại tất cả đến 4.000000$.

Bắc-giang ngập mất 63.000 mẫu ruộng, nạn dân tới 100.000, thiệt hại 1.000.000$.

Hải-dương 135.000 mẫu ruộng, 200.000 nạn dân, 4.000.000 thiệt hại.

Hưng-yên 38.000 mẫu ruộng, 100.000 nạn dân, 900.000$ thiệt hại

Phúc-yên 30.000 mẫu ruộng, 21.000 nạn dân, 600.000$ thiệt hại.

Ninh-bình 3.900 mẫu ruộng, 2 000 nạn dân, 10.000$ thiệt hại.

Sơn-tây 9.000 mẫu ruộng, nạn dân chưa rõ, 300.000$ thiệt hại.

Phú-thọ 15.000 mẫu ruộng, 9.000 nạn dân, 180.000$ thiệt hại.

Tổng cộng số ruộng ngập ngót 45 vạn mẫu, nạn dân 732.000 người, thiệt hại 10.990.000$.

Còn số người chết, cứ như chỗ chúng tôi biết, có tới vài ba chục, vừa người lớn, trẻ con. Ngoài ra lại chưa tính những sự thiệt hại về súc vật, nhà cửa, những hoa lợi ở các vườn tược...

Từ khi lụt tới nay mới có mấy tỉnh Bắc-ninh, Bắc-giang, Hải-dương, Hưng-yên được chẩn cấp độ 20.000$. Số tiền đó để mua gạo cho dân lụt rồi.

(Trích «Đông-Pháp»)

Đứng trước những con số như thế, ai là kẻ hăng hái hăng sản mà nỡ làm lơ cho đành! Một miếng khi đói bằng gói khi no! Hãy bỏ ra ít nhiều cứu giúp!

TRUNG — NHẬT CHIẾN-TRANH

Tưởng-giới-Thạch dự bị một cuộc phản công thật lớn

Có nội biến trong quân đội Nhật ở Thượng-hải — Cuộc biến-loạn ở Mãn-châu nghiêm-trọng lắm

QUÂN TÀU THẮNG TRẬN Ở HỒNG-KHẨU

Thượng-hải, 2-10 — Trên đường xe lửa Hồ-thông (Thượng hải đi Ngô thông), quân Tàu và quân Nhật đánh nhau kịch liệt. Sáng đại bác của Tàu đặt ở đường Markham bắn đã đội quê nên toán quân Nhật đóng ở Hồng khẩu phải kéo lui.

Mãi đến nay quân Tàu vẫn để cho súng đại bác của họ hiệp sức với pháo binh trong xóm Ấp bắn mà công kích Nhật một cách hết sức mãnh liệt.

TÀU PHONG TỎA CON SÔNG TỪ QUẢNG CHÂU ĐẾN HƯƠNG CẢNG

Hương-cảng, 2-10 — Tàu đã đặt nhiều trái thủy lôi ở trước cửa Tây giang, là con sông chảy từ Quảng châu đến Hương cảng và phong tỏa con sông ấy ở khoảng từ Hồ môn tới Quảng châu.

TÀU SẼ PHÁI KHÔNG QUÂN ĐẾN ĐÁNH PHÁ THỦ ĐÔ VÀ THÀNH THỊ LỚN CỦA NHẬT

Nam-kinh, 2-10 — Chính phủ Nam kinh vừa rồi có mở cuộc hội nghị định một mặt công bố cho thế giới biết sự tàn bạo của quân Nhật và xin cách ngăn ngừa, một mặt dự bị một đặt không quân chín đi đánh phá Đông kinh và các thành thị trọng yếu như Trường hạ, Đại bản, Thần bộ, Đại loan, Triều tiên v. v..

TƯỞNG GIỚI THẠCH DỰ BỊ MỘT CUỘC PHẢN CÔNG LỚN

Bảo-định-phủ, 4-10 — Muốn rảo cái bịn bị mất Bảo định phủ và Trác châu hai địa phận đang bình quan bộ dọc đường xe Bảo bình — Hán khẩu, Tưởng-giới-Thạch đã tập trung 15o 000 quân tại Chính định và Thạch gia trang và đương hiến thiết các chiến lũy. Đồng thời, Tưởng lại phái tướng Trần-Thành trưởng bộ thám mưu, đi Thạch gia trang để chuyển giao mệnh lệnh của Tưởng cho tướng Lưu-Trấn, lũng nhỉ hay g ấy đội tại miền Hoa bắc.

TÀU KÝ HIỆP ƯỚC LIÊN MINH VỚI PHÁP

Đông kinh, 2-10 — Trong bức «Đại cuộc tân vận» của Nhật cho hay rằng nhà đương cuộc của chính phủ Paris và nhà đương cuộc chính phủ Nam kinh đã chung nhau thương thuyết để định lập một bản hiệp ước «bất xâm phạm» giữa nước Pháp và nước Tàu, theo kiểu bản hiệp ước Trung-Nga vừa rồi.

Cũng theo bức ấy, chính Nga xô viết đã nghị lập ra một cuộc đồng minh phòng thủ giữa ba nước Nga, Pháp và Tàu có hai nước Anh và Ý hợp vô một mình thần.

MÁY BAY NHẬT VẪN HOẠT ĐỘNG MÃI

Hương-cảng, 2-10 — Trọn một tuần lễ vừa qua, ngày nào máy bay Nhật cũng tới công phá Quảng châu một đôi lần. Theo tin cuối cùng thì trường [illegible] bị Hoàng phố bị hư hao nhiều lắm. 1 chiếc phóng hạm và nhiều chiếm hạm nhỏ của Tàu bị đánh đắm.

Đường hàng không từ Quảng châu qua Hanoi bị đoạn tuyệt.

QUÂN NHẬT CHIẾM TRỌN VÙNG LƯU HÀNH

Thượng hải, 2-10 — Trong trận ác chiến ở La điểm phía Tây bắc Thượng hải vừa rồi, quân Nhật tạm bố vững bộ đã được 100 thước, đã chiếm trọn vùng lưu hành và hiện đã tới sát những đồn lũy của quân Tàu.

(Xem qua trang 3 cột 3)

Cháu đánh bà nội!

PHÚ-YÊN — Ở làng Phú long, tổng An vinh, phủ Tuy an, gần đây xảy một án mạng ghê gớm: cháu đánh bà nội!

Nguyên ngày 10-8 ta, bà Nương, bà nội nuôi của tên Chiếc, có ngày la Chiếc về việc gì không rõ, Chiếc ghét bà rồi lên ăn cắp bạc. Bà Nương mất lờ, song biết được cháu cắp bạc, liền vào nằm trên ruộng la lối om sòm. Tên cháu ác nghiệt kia bèn nổi trận lôi đình, đánh đá rồi lôi bà xuống mở rương lấy được 2o$. Người nhà (thị Mượp) đi trình làng. Làng đến hỏi, bà Nương khai rõ đầu đuôi và xin làng trị tên Chiếc.

Làng trình Phó tổng, nhưng việc vẫn ym. Kế đến ngày 17-8 ta, bà Nương chết. Lý Huân bảo phải đã trình quan về khám xét không được chôn gấp. Thế rồi cho chôn việc ym luôn đến nay!

VĂN HẠC

Thi vẽ tranh cảnh

Muốn khuyến khích về du lịch, hiện chính-phủ có mở cuộc thi vẽ tranh ảnh xứ Cao-man (hoặc: vẽ về cảnh gia-đình, cảnh lễ bái, cảnh sản bắn của xứ ấy v. v...).

Họa sĩ vẽ làm 2 bản, gởi về tòa Khâm-sứ Cao-man trước ngày 31 Octobre. Có 27 giải thưởng, nhiều nhất 150$ ít nhất 10$.

Tin làng báo

Ông Nguyễn tôn Nghiệp vừa rồi đã cho ra tờ tuần báo «LE MESSAGE» tại Hanoi. Báo ra ngày thứ bảy, chuyên về chính trị, phần nhiều trích lục các bài ở báo các nơi, như tờ báo «LU» bên Pháp. Ông Nguyễn văn Lộ làm quản lý.

Tòa soạn ở số 15, rue Tappenbach Hanoi. Giá báo mỗi năm 2$, sáu tháng 1$, ba tháng 0$50, mỗi số 0$05.

Bản báo có lời chào mừng bạn đồng nghiệp mới và giới thiệu cùng độc giả.

T. D.

Buôn bán

Chỉ nên buôn các thứ hàng đã có tiếng nhiều và chắc chắn bán chạy.

NHƯ:

DẦU KHUYNH - DIỆP
KẸO KHUYNH - DIỆP
DẦU BA - CÔ
KÍ-NINH NHÀ - NƯỚC
KEM VÀ PHẤN TOKALON
THUỐC ĐÁNH RĂNG ROSÉMAIL
CÁC THỨ THUỐC HIỆU NHÀNH-MAI V.V...

Mua buôn, làm đại-lý, hỏi tại:

HIỆU VIỄN - ĐỆ
ở Bến-Ngự HUẾ

Chiến - tranh với kinh - tế

(Tiếp theo trang 1)

dệt, bông, bột, tiêu mạch, đồ gốm, đồ sứ, pha lê, cùng hàng dệt, lông, đồ hộp, tơ nhân tạo, đường, thủy sản, đồ chế bằng sắt, và đồ máy móc... Còn thương phẩm trọng yếu Trung quốc du xuất sang Nhật là: tiêu mạch, đậu, nguyên liệu các thứ dầu, gai, bông, các thứ da, lông thú, than đá, khoáng vật v. v.

Xem đó, nhìn thấy thương phẩm Nhật bản du nhập Trung hoa là chế tạo phẩm, còn thương phẩm Tàu thì toàn cả nguyên liệu cả. Vậy trên đường mậu dịch về ngày thường thì Trung-hoa bất lợi thật, vì bán đồ nguyên liệu cho Nhật rồi mua Nhật chế tạo ra hóa phẩm đem bán lại cho Trung-hoa ăn lời xấp mấy lần. Song lúc chiến tranh thì Nhật bản lại bất lợi, vì không mua được nguyên liệu, công việc chế tạo bị đình trệ, lại bị nạn Trung-hoa tẩy chay nữa.

Kể ngạch mậu dịch năm ngoái (1936). Nhật-bản du nhập Trung-hoa hồn bộ 159 691.000 viên, Hương-cảng 58.445 000 viên, cộng số du nhập Trung-hoa (Mãn-châu ngoại) là trên 217.000.000 viên, mà ngạch mậu dịch hàng Trung-hoa du nhập Nhật trong năm ngoái (1936), là 154 838.000 viên; gia thêm Hương-cảng 2.282 000, cộng cả là trên 158 000.000. (Theo bản thống kê trong «Kinh tế tạp-chí nhật» (Economist) ra ngày 1er-7-37). So sánh 2 bên thì ngạch mậu dịch ấy, Nhật nhiều hơn Trung quốc đến 59.000.000 viên. Cái con số khổng-lồ ấy tức là Nhật hốt đầy vàng Trung quốc mà đem về cho nước họ trong lúc binh thời. Trái lại, trong khoảng chiến tranh mà Trung quốc quả triệt để bài Nhật, thì số bạc ấy, người Nhật làm sao mà bợ được. Thế là nền kinh tế Nhật bị tổn hại.

(Còn nữa)

KHÁCH-QUAN

VIỆC TRONG NƯỚC

NGHỆ - AN

Nạn cào cào rất dữ

Hiện nay đồng điền khắp hạt, đâu cũng khá tốt, nông dân đã mừng thầm, mong vụ gặt tháng 10 sẽ không đến nỗi mất. Lúa đã ngậm đòng, nhiều nơi đã lỏ bông, thì không biết tai nạn ở đâu đem đến mà độ nửa tháng nay ở hạt Nghi-lộc và Hưng-nguyên thấy giặc cào cào bay từng đội có hàng muôn cánh rạp vào ruộng lúa nào là cắn ngang ngọn lúa ấy đến cả ngọn ngậm đòng lẫn bông rơi xuống đất. Có nhà đã cả nhà ra bắt và đem nhẹ thấp mà khó trừ cho hết.

Ở Xã-đoài (thuộc huyện Nghi lộc) một vì cố đạo vì có ruộng nhiều ở miền ấy, nên có giao hẳn ai bắt được một đồ cào cào thì cố mua cho 2 tiền (giá gần 4 đồng xu). Hiện làm người đã ra bắt để bán lấy tiền.

P. V.

HÀ-TỊNH

Ô tô nào đâm người chết đây?

Tối 23 tháng 8 ta (27-9-37), chừng 12 giờ, cụ Giám Hà tịnh đi Vinh về, ghé vào tòa quan đầu Can lộc: Cụ gặp xe ông C. ở Vinh, đi từ trong ra gặp cụ ở đó thì có trình rằng: Ông đi trong ra gặp ở trên đường Thiên lý số 1, một cái tơi xe, ông dừng lên mới biết là cái thây người; có lẽ là xe nào đã đến rồi, xe ông mới dừng lại, hoặc là nó nằm ngủ ở trên đường nên xe ông mới đến. Đêm ấy mưa to từ lúc 8 giờ rưỡi tới 3 giờ sáng. Cụ Giám đi xe về tới cây số 27km+500 (kể từ Hà tịnh ra), thuộc về xã Lộc xá, tổng Bụu liêu, huyện Can lộc thì gặp cái thây ấy, liền bảo dân sở tại khiêng vào Trão nha (sở tại đồn và huyện Can lộc).

Sáng ngày sau quan Thú hiến Y (chánh tỉnh Hà tịnh và quan đồn, quan huyện Can lộc tới khám nghiệm tử thi; thời nữa mặt về bên tay mặt bị đến nát, óc vỡ, cườm tay gãy, trước bụng, sau lưng đều bị gà ô tô va phải có giấu.

Theo lời quan Thú hiến Y chánh thời quả ô tô đâm chết vả lại theo lời một vài người lính gác ở đồn thì đêm hôm ấy chỉ có một chiếc xe ở trong ra.

Cách 2 hôm sau, vợ và anh ruột người chết kia đi tìm, đi tới huyện Can lộc nghe đồn có người bị ô tô đâm chết còn ở tay hai giấy mất trâu, bèn hỏi giả, thì có người bảo tớ: thầy ký nhà thương mà hỏi. vì hôm khám nghiệm có thầy ký tới xem tận nơi. Thầy ký giữa họ ra ngoài mồ anh kia, trên mồ hãy còn quần áo (khi chôn tử thi để lại) cho thân nhân để nhận. Họ nhận quả quần áo của chồng, em họ. liền lăn khóc, lại xé trong tà áo có giấu cái bài thuế thân của anh ta, tên là Phạm Thực.

Anh ấy nhà nghèo khổ, vợ chồng mới sinh được hai đứa con, 1 gái 7 tuổi, một trai 3 tuổi, làm thuê đuổi trâu cho phường buôn trâu bò ra chợ Vinh. Trưa 21 anh ta đuổi trâu cho tên Châu-Bản ra Vinh, ngày 23 về tới đoạn ấy thì bị ô tô đâm!

Chiếc xe nào độc nghiệt thế? Nhà chức trách điều tra sở tại.

Việt Hồng lại cáo

QUẢNG - NAM

Thuế ba tăng (patente) cao quá!

Mấy ngày 25 28 9 và 1-10 37 quan Phó Sứ cùng đi với quan Phó Điện bàn và quan Phó Xuy xuyên tới các làng Phú bông, Thi tây, Thi thôn xét biên các nhà có khung cửi và đánh thuế ba tăng các nhà làm hàng buôn tơ sau này:

Hạt Duy xuyên thì Ngô Đạm có 3 khung cửi mấy rộng và 1 trại thợ mộc mà bị đánh thuế 50$ mỗi năm.

Trương Thắng có 4 khung cửi mấy hẹp và 2 khung cửi tay, lại có hiệu hàng đi bán ở Saigon bị đánh thuế 1 năm 65$.

Võ Bìa 100$ Trương Thế 65$; nhà sau này có buôn hàng đi Saigon và 4 khung cửi thế!

Tại Điện bàn, nhà Nguyễn Dei, có 4 khung cửi mấy rộng bị 16$. Nguyễn Thông có buôn tơ trắng bị 40$. Trương quang Hoàng cũng là nhà buôn tơ hàng bị 50$ Lang 65$, và Hồ Bính có làm cửi và buôn tơ lãnh bị 50$.

Các nhà nghèo đều than van đánh thuế ba tăng như thế nặng quá!

Các làng có công nghệ tơ, hàng và mấy nhà buôn kể trên đã có đơn kêu ở tỉnh và tòa xin giảm bớt thuế cho họ nhờ nghề xét họ sẽ gởi đơn ra nhờ Viện Dân biểu ở Huế can thiệp giúm.

S. X.

Sao chở người giữa đàng lại bỏ?

Lúc 2 giờ chiều ngày 2 Octobre ký giả đi ngang q. a ngã tư phố Điện bàn (bên vườn mẫu hàng tỉnh), thấy người ta chạy đến đông, còn một ông già ngồi khóc bên cạnh một người đàn bà nằm dưới đất, miệng mũi ở máu ra đầm đề, mặt cả vại áo, mê man không cử động được. Hỏi đầu đuôi, ông già nói:

«Tôi tên Võ Đế ở làng Cẩm thấp; tổng Đông yên, phủ Duy xuyên, con gái tôi (chỉ người đàn bà nằm đó) là Võ thị Ề năm nay 22 tuổi, nó làm cu ly gánh đất, đập đập Vĩnh Trinh, mới được 8 ngày thì 9 giờ sáng bữa nay đương lúc gánh đất xô xuống chưa đập, đập sạt, đất chôn gần đến 2 thước lấy, bạn cu ly xúm đào trong 3 phút mới lên, máu ra nơi miệng mũi đầm đề. Khi đó người coi việc đập ấy là giáo Tiêu, cho người kêu tôi đến, nhà tôi cách đập ấy độ 2 km rưỡi. Tôi đến nơi, thấy tình cảnh nguy hiểm bèn đem con tôi ra chợ La thập tìm người quen mượn được 0$50, lại lấy cái xe hơi chở hàng của cô Lục lộ chở đến đập tôi xin chở; bác thì chở đi nhà thương Fa'fo. tên tài đôi 0$50; tôi xin trả 0$40, y bằng lòng. Ai ngờ xe chạy đến đây thì nó bỏ, mà không đưa bớt tiền lại. bà, giờ tôi còn có 0$10 mà đường thì còn 9 km nữa tôi quá, con tôi chết sống biết sống chết thế nào».

Nghe câu chuyện thê thảm như vậy, xin đăng lên báo.

Khách qua đường

QUẢNG - NGÃI

Lý trưởng bị dân kiện phải án

Nguyễn-Đình làng An-chỉ, tổng Hành-cẩm, huyện Nghĩa hành, làm lý trưởng đến nay đã 13 năm, trong năm 1930-1931 nhơn có phong trào biến loạn, y có nhiều công, được quan trên tín nhiệm, được thưởng Quyền Lính trong làng do một tay y chủ sử, dân đình trong làng thấy ý của y thương ghét mà tha hồ có trực hồ nghèo. Dân không khám chịu nổi, nên gần đây họn Cao-Lý có đầu đơn kiện tại huyện về sự phóng phú sai bậy... Tòa án sơ cấp cau xét chứng cớ rõ ràng nên tuyên án lý trưởng Nguyễn-Đình 1 tháng phạt giam hay phạt bạc 10$, kiểm về tích xét.

Ngày mùng 1 tháng 9 ta (4-10 37) tòa án đệ nhị cấp Quảng ngãi chiếu theo điều 381 luật hình sử án Nguyễn-Đình 2 tháng phạt giam hay phạt bạc 20$ và tội ăn lộc 5 người dân là Cao-Hoành, Lê-Được, Thới-Xin, Lê-Lập và Cao Ấm, (5 người này năm 1936 có chịu thuế, năm 1937 y thương ra, trực họn nghèo vô), lại nhơn lý Đình phải bồi số bạc 5 tân đình ấy gấp đôi là 27$75.

Nhưng lý Đình không bị cách chức, nên dân lấy làm lo ngại nỗi thù oán của y sau này.

T. M.

Leo cau bị té chết

Phạm-Hưng độ trên 20 tuổi, ở làng Aphú, tổng Tịnh-thượng, phủ Sơn-tịnh, nhà nghèo, lâu nay mỗi khi đến mùa cau tươi, y thường đi đến các vườn mua bẻ đem về bán lại cho bạn hàng. Ngày 23 tháng 8 ta (27 9-37) y đến mua cau Mại ở cách Phương-đã tổng Sơn-nhâm, đến Sơn-hà, khi leo lên hồ, rồi cây cau gãy, y bị té, xóc nhằm cây nhọn lọm thương, khiêng về nhà, vì máu ra quá nhưn bịp đem đi nhà thương, thì hết thở. Hương lý sở tại có báo phủ, quan cho phái về khám và cho thân nhơn nhận táng.

P. V.

Bè bạn kiện nhau

Nguyễn-quang-Xán, quản làng Phước-lộc, làm giáo sư trường An-phong tổng Bình-trung, phủ Bình-sơn, ngày tháng chạp năm ngoái (1936, có nhờ người bạn là cựu giáo sư Nguyễn-văn-Bá, hiện ngụ Bắc-lộ phường, thành phố Quảng-ngãi, làm mai người con gái ông Tạ-Lưu (chánh vự giáo Bá) cũng ở phường Bắc-lộ làm vợ; công việc gần yên, định đến tháng 2 ta năm nay đi cưới. Vì tình bền bạn lắm là người làm mai, nên giáo Xán có đưa 32$, nhờ giáo Bá làm cho một cây kiềng vàng và một đôi bông tai vàng nữ nữa (bông tai có số tiền khác) Giáo Bá có gởi cho giáo Xán 2 lá thơ nói về sự làm kiềng ấy, song đến kỳ gần họa ngày cưới, thì ông bạn qui hóa kín tiêm số bạc đi mất vì thôi sự làm mai luôn, nên giáo Xán có bằng với xã phường rồi tới Bang tá kiện, quan Bang tá lấy cung tiêu hết ở lâu Tỉnh xét.

Ngày 4-10-37 tòa án đệ nhị cấp đòi cả đôi bên đến xử, vì không chứng cớ gì chắc, nên Tòa xử hòa.

Bè bạn đời nay!

T. M.

BÌNH - ĐỊNH

Lại trò bảo cử lý trưởng!

Làng Minh-hương, trang An-hòa, tổng Nam-nghĩa hạ, phủ An-nhơn, lý trưởng xin thôi, quan Phủ sức làng chọn người tinh nguyện ứng cử.

Có ba người ra:

M. Lâm-Thanh
M. Lâm-Trát
M. Lâm-duy-Quang

Dân làng bắt thấy 270 người, lấy số hiện diện được 130 người. Ngày 17 tháng 7 ta quan phái thầy Lại Trương đăng-Bát về tại nhà hội làng thị cử. Thầy phó tổng lấy biên bản kêu tên bỏ phiếu xong. Lâm-Thanh được 5 trú, Lâm-Trát 67 trú, còn Lâm-duy-Quang 58 trú, chưa lấy lệ cả.

Qua đến ngày 25 tháng 7 ta, cử lần thứ hai, dân hiện diện còn có 120, cũng thầy Lại-Bát thị cử, có tuyên bố cho công chúng biết rằng: kỳ này ai tháng 1 hay 2 trú thì cũng được cử; như người trú thì ai lớn tuổi hơn đắc cử. Bỏ phiếu xong. Lâm-Thanh có 3 trú. Lâm-Trát 60 trú. Lâm duy Quang có 57 trú. thầy Lại cũng nói không hiệp lệ (?) Dân làng không ai hiểu sao cả nhưng thầy bắt dân phải cử lần thứ ba nữa.

Lần nầy dộn xộn, mạnh ai nấy bỏ phiếu, không có thứ tự gì, dân bỏ phiếu có 60 người thôi: Lâm-Thanh 1 trú. Lâm-Trát 13 trú. Lâm-duy-Quang 33 trú và lại có 3 trú trắng. Rồi thầy Lại cử đi về, không thấy nói đến gì, cũng không ai hiểu là cách gì.

Việc bầu cử mà người thừa hành làm như trò chơi, trách dân có lòng tin nhiệm vào chế độ ấy sao được?

Dân Minh-hương

Một án mạng gớm ghê, mà chưa biết hung phạm là ai

Hiện nay dư luận ở miền Tuy-phước rất xôn xao về vụ án mạng nầy.

Nguyên ngày 8 tháng 8 ta, lại con sông thuộc, hiến giới làng Lộc-thượng và Bình thiên người ta thấy một xác chết nằm giữa gớm: mình mẩy đầy thương tích rất nặng. Trí bộ ra thì có kẻ (nhìn biết là Bùi-Cã, hiện làm phó trí bộ ở làng Xuân-phương, nhà ở cách đó nửa chừng nữa cây số. Nghe tin, vợ và mẹ Cã chạy tới thì quả thiệt là Cã bị họ giết một cách gớm ghê. Làng lật đật trình quan, quan phái thầy Thừa đến khám, thấy trên đầu có nhiều vết thương đâm sâu vào óc, có 2 đũa chỗ dài nằm xuống như hai đòng mương, chân nơi hiểm yếu cường nơn, chân cẳng và rải rất khắp mình đều có thương nặng, bầm tím. Khám xong, số hồi thái chơn. Vợ Cã khai việc chết oan nầy không biết vì đâu và tại sao lại khai rằng: lâu nay chồng của thị có thông dâm với một người đàn bà góa chồng trong làng là thị Trự kết quả đã được đứa con trai đã khai sanh. Còn mẹ của Cã có khai vài người mà Cã có gởi cuốc và nón. Xong cho chôn tử thi. Hiện quan có bắt mấy người xét hỏi mà chưa rõ thế phạm là ai.

Ký giả

PHÚ - YÊN

Xin hát cứu tế nạn dân chưa được

Vừa rồi ở phủ Tuy-an, Ng. Hạnh, Ng. Khoa, Tr quyền-Bình, Bùi Canh, Vũ-Châu cùng nhau làm đơn xin quan trên cho phép về tổ chức một cuộc hát bộ để lấy tiền giúp nạn dân Bắc-kỳ Xứ Tĩnh và Thái, ngày 18-9 37 đã được phép, nhưng quan Phủ chưa cho. Họ đang trông.

Rỗ việc

Lý trưởng không biết chữ Quốc ngữ rất bất tiện cho dân

Ở thôn quê ngày nay. Quốc-ngữ là chữ thông dụng nhất, trẻ con có theo học năm bảy tháng cũng có thể đọc và viết được tiếng mẹ đẻ; còn đến chữ Hán thì trong 100 người, may còn sót năm ba người biết lem nhem thôi.

Xã trưởng xã Trung-trinh, tổng Sơn-xuân, huyện Sơn-hòa là Nguyễn-Khương lại mù thứ chữ thông dụng ấy! Nên dân có khai báo việc gì, y lại bảo viết chữ Hán, chứ viết chữ Quốc-ngữ thì y với đi. Dân chạy mượn kẻ viết tờ khai bằng chữ Hán hết ngày mà không ra, thật khổ dân.

Dân

CHÍNH-PHỦ ĐÔNG-PHÁP

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

KỲ THỨ NHÌ NĂM 1937

900.000 đồng bạc

Chia làm NĂM BỘ mỗi bộ 180 000 vé mỗi vé 1 đồng bạc. (NAM-KỲ, CAO-MÊN, BẮC KỲ TRUNG KỲ và AI-LAO) Nơi xổ định ở HANOI, và thôi bán vé trước ngày xổ 2 ngày. Các ngày xổ số sau nầy:

5 Août, 9 Septembre, 14 Octobre 2-12 1937 và 5 [illegible]-1938

Mỗi lần có 4029 số trúng như sau nầy:

1 số trúng		4.000$	4.000$
8	»	1.000.	8.000.
60	»	100.	6.000.
360	»	50.	18.000.
3.600	»	10.	36 000.
4.029			72.000$

Có năm số lớn chung cho cả 5 bộ

Xổ tại HANOI ngày 6 tháng giêng năm 1938

1 số trúng 100.000$ 1 số trúng 40.000$
1 » » 20.000. 2 » » 10.000.

Những vé hoặc trúng hay không trúng về năm kỳ xổ của năm bộ đều được dự vào cuộc xổ chung lấy 5 lô lớn.

CHÚ-Ý: BỘ NAM-KỲ từ số 000 000 đến số 089 999 và từ số 180000 đến số 189.999 — BỘ CAO-MÊN từ số 200 000 đến số 289 999 và từ số 300.000 đến số 389 999 — BỘ BẮC-KỲ từ số 400.000 đến số 489.999 và từ số 500.000 đến số 589 999 — BỘ TRUNG-KỲ từ số 600.000 đến số 689 999 và từ số 700 000 đến số 789.999 — BỘ AI-LAO từ số 800 000 đến số 889 999 và từ số 900.000 đến số 989 999

MỘT TỜ BÁO VỀ HỌC-SINH

"POUR LA JEUNESSE SCOLAIRE"

riêng cho các nam, nữ học-sinh lớp nhất và lớp nhì các trường Pháp-Việt trong cõi Đông-Pháp

Bài vở do những vị giáo-sư lành nghề soạn.

Nhà in MAI-LINH — HANOI xuất-bản

Giá báo 1 năm 1$80 — mỗi số 4 xu

Ai mua báo cả năm trước ngày 1er Novembre 1937 được biếu sách ngang với số tiền báo, nghĩa là mua 1$80 báo, được biếu ngay 1$80 sách — Chỉ những bạn mua năm mới được sách biếu.

Thơ và mandat gởi về: MAI-LINH — HANOI

Đã có đĩa Victor mới

BAN PHỤNG-HẢO

Cô Phùng-Hà, Tư-Sang.
M.M. Năm-Châu, Tư-Ut ca nhiều tuồng mới đặc sắc.

SOCOA
—HUẾ—

ĐẠI-LÝ ĐỘC-QUYỀN
PHILIPS RADIO
VÀ
PILOT

Sữa
NESTLÉ
hiệu CON CHIM

Sức Khỏe Của Trẻ Con
Nhiều Chất Bổ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh của nhà thương binh và các trường học Lycées ở Khắp Đông-Dương

ĐÀN ÔNG THẬN HƯ

THUỐC LƯỠNG NGHI BỔ THẬN

của Lê-huy-Phách là thứ thuốc «bổ thận» hay nhất ở xứ này!

Thận là cơ quan hệ trọng cho sự sinh dục của đàn ông. Thận suy sinh nhiều chứng: đau lưng, váng đầu, rụng tóc, mờ mắt, ù tai, thân thể đau mỏi, hoặc bỉ chân tay, tiểu tiện khi trong khi vàng, tinh khí loãng... hoặc sinh ra mộng tinh, di tinh, hoạt tinh, nhiệt tinh, lãnh tinh, liệt dương. Các bệnh này đều làm kém đường sinh dục.

1) *Di tinh.* — Khi cường dương, không có lúc nào, tinh khí không kiềm được, mà tiết ra.

2) *Mộng tinh.* — Khi ngủ mê, giao hợp với đàn bà, tinh khí cũng ra.

3) *Hoạt tinh.* — Tinh khí không kiềm. Khi giao hợp tinh khí ra mau.

4) *Nhiệt tinh.* — Tinh nóng.

5) *Lãnh tinh.* — Tinh lạnh.

6) *Tinh khí bất sự nạp tử cung.* — Tinh khí rỉ ri ri, không bắn vào tới tử-cung.

7) *Liệt dương.* — Gần đàn bà mà dương không cường được.

8) *Sau khi khỏi bệnh phong tình.* — Đau lưng, rụng tóc, váng đầu, kém thân thể đau mỏi, mất qui đầu, tiểu tiện có ít vẩn...

Có các bệnh kể trên dùng LƯỠNG NGHI BỔ THẬN số 20 của LÊ HUY PHÁCH đều khỏi cả. Bệnh lâu năm lắm cũng chỉ dùng tới 2, 3 hộp để thấy hiệu nghiệm lạ thường! Giá 1$00 một hộp.

Thuốc này bào chế rất công phu có vị phải tẩm phơi hàng tháng để lấy dương khí; Có vị phải chôn xuống đất đúng 100 ngày để lấy thổ khí. Thuốc này làm toàn bằng những vị thuốc làm cho thận bổ được sinh khí, cố tinh, và đặt nhất là vị «hải cẩu thận». Công hiệu của thuốc này không phải là nhỏ vì nó giúp cho mọi người được hoàn toàn như ý!

ĐÀN BÀ BẤT ĐIỀU KINH

Uống 1 hộp thuốc «Điều-Kinh» của LÊ-HUY-PHÁCH khỏi ngay

Kinh hành khi lên tháng, khi xuống tháng, hoặc 2, 3 tháng mới hành kinh một lần, hay thấy kinh 2, 3 lần trong một tháng... tức là kém huyết mà mắc bệnh bất điều Kinh để không điều, còn sinh ra nhiều chứng: váng đầu, ù tai, chóng mặt, mỏi xương sống, ăn ngủ không điều hòa...

ĐIỀU KINH CHÚNG NGỌC số 80 giá 1$50. Riêng dùng cho các bà đã có chồng mà mắc bệnh Bất điều. Dùng một hộp thuốc này kinh điều ngay, lại mau có thai.

ĐIỀU KINH BỔ HUYẾT số 21 giá 1$00. Riêng dùng cho các cô chưa có chồng. Dùng một hộp thuốc này kinh nguyệt điều hòa, tăng thêm sức lực, khỏe mạnh luôn luôn...

LÊ-HUY-PHÁCH

N° 149, RUE DU COTON, 149 — HANOI

ĐẠI LÝ Ở TRUNG-KỲ. — Thanh hóa: Thái Lai 72 Route Bến thủy, Vinh: Sinh Huy 60 phố ga. Huế: Vĩnh Hòa, 20 Paul Bert. Qui Nhơn: Trần văn Thăng Av. Khải Định. Quảng-Ngãi: Lợi-Hưng Route Coloniale 6 Khatrang: Ng. đình Tuyển Tailleur tonkinois. Tuy hòa: Ng.-x-Thiều. Saigon: Nam Hưng dược phòng. Phan-rang: B.-T.-Tô-ném. Phanri: Ích công-thương-cục. Faifoo: Châu-Liên, 203. Pont Japonais. Kiết-Thái quang Khánh. Và thấp các tỉnh lớn Trung, Nam, Bắc. Alino, Cao-mên đều có đại lý cả.

Giúp nạn dân bị lụt ở Bắc-kỳ

M. M. Trần-văn-Chiêu, Thư ký tòa Sứ Pursat Cambodge		1$00
Nguyễn-đ-Ý, chủ sự tiệm rượu	Fils	2.00
Quảng-Lạng	do	1.00
Cai và thợ rượu	do	5.60
Cai Hoành	do	0.40
Nguyễn-Uyah	do	0.50
Lưu-Nhân Chy Cải		0.50
Cộng		11$00
Số trước		114$09
Tổng cộng		125$09

Cuộc Trung-Nhật

(Tiếp theo trang 1)

Quân Tàu lại nói rằng trong vùng Giang loan là mặt trận trung tâm của họ, hiện nay quân Nhật đã lui hết.

... LIÊN THÀNH, NHẠN MÔN QUAN VÀ ĐẠI HUYỆN NỮA

Thiên-tân, 3-10 — Mấy hôm nay quân Nhật tiến mãi trên mặt trận gọc theo đường Tân phố hết sức mau chóng.

Vừa rồi họ đã lấy được: Liên thành và đã bắt đầu đánh phá Đức châu.

Bắc bình, 2-10 — Có tin rằng quân Nhật đánh rất quá, quân Tàu đã bỏ Nhạn môn quan mà kéo lui rồi. Quân Nhật vô chiếm ải này và đồng thời đã lấy luôn Đại huyện ở gần đó.

Sau khi lấy được Nhạn môn quan, quân Nhật lại đánh thẳng xuống thả đô tỉnh Sơn tây là Thái nguyên. Hiện nay đạo quân tiên phong của Nhật chỉ còn cách Thái nguyên có 100 cây số.

NHƯNG LẠI BỊ ĐÁNH TAN Ở VẠN BÌNH TRẤN....

Tây an, 4-10 — Đạo quân thứ 8 vừa tiến về Taiêm tây bào tin thắng trận, một đội du kích thuộc đạo quân ấy; trong ngày 2-10, đã đánh tan được hơn 2000 quân Nhật ở Vạn bình trấn. Quân Nhật bỏ chạy về phía đông nam. Quân Tàu lấy lại được trấn ấy và bắt được 8 chiếc xe phá lũy, 15 chiếc xe chở đạn dược, 2 cỗ súng cối xay, và giết 200 quân Nhật.

... VÀ BỊ VÂY Ở THƯỢNG CHÂU

Tây an, 4-10 — Theo thông tấn Reuters thì các nhà chuyên trách Tàu công bố rằng hiện có 1000 quân Nhật bị vây ở vùng Tương châu cách Thiên tân về phía nam chừng 50 dặm.

CÓ NỘI BIẾN TRONG QUÂN ĐỘI NHẬT Ở THƯỢNG HẢI

Thượng hải, 1-10 — Hôm 30-9, quân

(Xem qua trang 4 cột 1)

CHƯ TÔN!
ai muốn ngăn ngừa cho thân
CHO KHỎI ĐAU
NHỨT LÀ
Khan cổ, đau dọc giọng, yếu tim, đau phổi
thì chỉ có ngậm THUỐC HƯỞN
VALDA
Hơi thở dễ thong mà lại được Khỏi lo cảm mạo thương hàng
Dù có thở hít buổi hôm dơ dáy hay là có vật độc.
Thì củng Khỏi lo đau
Còn có đau:
Sổ mũi, Khan cổ, Khac tiếng, nóng lạnh cùng là ho
thì củng cứ dùng THUỐC
PASTILLES VALDA
ngậm thong hơi tốt lắm.
Mà phải nhớ mua thứ thuốc đã mới linh nghiệm
Coi cho Kỹ trên nắp hộp có hiệu chữ
VALDA
MỚI THIỆT PHẢI

MẸ CON LẠC NHAU

Ai biết chỉ giùm

Tôi là Trần-thị-Ấm, người Huế, trước có làm nhà thương Huế, sau vào Tam-kỳ. Tôi đem con tôi tên là con Thơm theo ở với Mme Dievost. Nó có cái thẹo nơi trán và xấu người. Sau tôi để nó ở lại với Mme Dievost, còn tôi sang Lào làm ăn. Nay đã 20 năm, tôi mới trở về Tam-kỳ thì con tôi đã xiêu lạc nơi nào, tôi không biết. Xin nhờ ơn cô bác, ai biết con tôi ở đâu, chỉ giùm cho, tôi xin đền ơn, kẻo mẹ con xa cách lâu, mà tôi tìm kiếm không đặng.

Hiện tôi ở tại Nhà-Bè Lazaret, Phú-xuân Gia-định (Saigon), hoặc các ông bà viết thơ theo địa chỉ sau nầy:

Madame André dite Trần-thị-Ấm
Chez Monsieur Đội-Đề
en retraite à
Tam-kỳ — Quảng-nam (Annam)

NHÂN-TẠO-HUYẾT
BỔ-HUYẾT-SÁT-TRÙNG

Bổ-dưỡng thần-thể — Lọc sạch máu bẩn — Làm cho khí-huyết sung-túc — Công-dụng đặc biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các chứng nhọt, lở, ghẻ — Già suy yếu, trẻ ít ăn, mạnh mảo — Đàn bà có mang dùng an-thai — Ở cữ dùng chóng đỡ đau, mau trở lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nửa tá 7$50

CHỮA

CÔ-TINH BỔ-THẬN
THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN-TRỊ: Di-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khi ra phát: đau lưng, mỏi vai, mất hoa, tai ù, đầu váng, cổ họng rát, mất khô — Đêm nằm ít ngủ, hay thao thức nghĩ ngợi tiêu mòn, chiêm-bao mộng-mị nhiều.... Dù nặng nhẹ, đã dùng đến thuốc này là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Nửa tá 5$00

Hai thứ thuốc này nổi tiếng khắp Đông-Pháp, người những bức thư minh-tạ đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONINI ban khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau:

«.... Thuốc nầy lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây quí, trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng sức khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouges du sang) tươi tốt trong mạch và sát trừ được vi-trùng lậu, giang-mai».

Trích dịch đoạn nghị chứng nhận thuốc CÔ-TINH BỔ-THẬN:

«.... Thuốc nầy không có chất độc, tinh chất toàn nguyên liệu quí như SÂM một cây v. v.... trị chứng đau thận di-tinh».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG
N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

THƠ TÍN

Ô V. H. T. Cầu thầy, Tiaabhéa

Bài nói chuyện đó nhà mà không gì bí ẩn rõ, chỉ nói «dân quê» không đăng được, vả lại việc nầy dân nên có đơn kêu quản trên trước.

Ô Ng Nh. Cửu lợi, Tamquan

Chuyện nầy, có đã chưng có giấy tờ thì kiện rơi của công, xin miễn đăng.

Bà Võ thị Ân, Bằng thới Nghĩa hành Quảng Ngãi

Đơn kêu oan của Bà nó gởi thẳng tới Tòa Khâm và Bộ. T. D.

HỘI VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM

NỘI TỰ-BỔN LẬP THEO CHỈ DỤ NGÀY 12 AVRIL 1916

Vốn đã đóng tất cả: 1 triệu lượng bạc và 8 triệu quan tiền Pháp

HỘI QUÁN
7, Avenue Edouard VII
Thượng-Hải
26 tiền dự trữ tới ngày 31 Décembre 1936 (cho cõi Đông-Pháp)

$2.339.121,43

QUẢN-LÝ CÕI ĐÔNG-PHÁP
26 đường Chaigneau
SAIGON

$2.227.770,53

Tiền cho vay trong cõi Đông-Pháp để đảm bảo số tiền đóng vào Hội kể trên đây

XỔ SỐ HOÀN VỐN CHO PHIẾU TIẾT-KIỆM
MỞ NGÀY

CHI NGÁNH ở Saigon
26, Bd. Chaigneau

28 SEPTEMBRE 1937

CHI NGÁNH ở Hanoi
8'er, phố Trảng-thi

CHỦ-TỌA: Ông Đốc-Phủ VINH
DỰ-KIẾN: Các ông PHAM-BA-DIEP, và LOESCH.
Có quan Thanh-tra chấnchỉnh-phê chứng-kiến.

Cách thức P — Hồi nguyên vốn

Số ra ở bánh xe: 1454-291-2365 2019 996-2037

1291	Ông NGUYEN-VAN-BONG, Quản-cơ hưu-trí ở Thudaumot	500$00
2365	Ông VO-NGOC-BICH ở Gare Hoa-My — Tourane	400 00
11019	Ông DO-VAN-NHAN thợ Kim hoàn ở Gia-định	400 00
12996	Bà TRAN THI-LIEN ở Khatrang	400.00
17037	Phiếu chưa phát hành	400.00

Cách thức số 2 — Hồi nguyên vốn:

Hạng bị trúng: 1053 có các phiếu số 3629-5113-10959-13832

3629	Ông TRUONG-NHO, sở làm muối CANA	1.000.00
5113	Ông NGUYEN VAN-DAN Giáo-học ở Cau-ngan	250.00
10959	Ông PHAM-VAN-NHON ở Tra-vinh	250 00
13832	Ông NGUYEN-GIAC-HONG, sở Mật thám Nam-định	250 00

Cách thức số 3 — Hồi nguyên vốn:

Hạng bị trúng: 960 có một phiếu số 927

960	Bà MARC BARNOIS ở Toulouse	1.000 00

Xổ số trả tiền lời cho phiếu số 3 số tiền chia: 152$78

Phiếu số 450 đã trúng ra lì phiếu 500$ đã hãy bỏ 2 phiếu sau nầy được chia số tiền lời ấy:

155	Ông NGUYEN-VAN-NGUU Giáo học ở Bến-tre	76$37
164	Ông HO-QUANG QUI Tri-huyện ở Bến-tre	76 37

Cách thức số 3 — Xổ số thứ 1 — Hồi vốn gấp bội

22338	Ông XIENG MAO phố Colonel Tournier Vientiane (Phiếu 500$)	2500.00

Xổ số thứ 2 — Hồi nguyên vốn

Hạng bị trúng: 406 có các phiếu số 14832-23542A-718A-10252A-17807B 5322A-23054A

14832	Cô DAUBERT sở Thương-chính Saclien	1000$00
23542A	Bà LUONG-THI-MY buôn bán ở Hat-Xuân (Thanh-hóa)	500.00
718A	Ông DO-TUYEN, sở Mật thám Huế	200 00

Xổ số thứ 3 — Miễn góp

Hạng bị trúng: 2457 có các phiếu số 2417B 20073A-14592A-13262B-19860B-20072B

		Giá bán	vốn
2417B	Ông TRAN-LAP-TEN buôn bán ở 99 phố khách — Haiphong	103$00	200$00
20073A	Ông NGUYEN-V-TRUNG ở tăng kinh giáo — H An-đương — Kien An	113.00	200 00

Kỳ xổ số sau nhằm vào ngày thứ bảy 28 Octobre 1937 tại sở chính của bản hội bên cõi Đông pháp 26 đường Chaigneau ở Saigon.

Hội cần dùng Đại-lý và kinh-kỳ-viên có đủ tư cách và giấy chứng nhận tốt

PHIẾU MỚI CÁCH THỨC «P»

Phiếu TIẾT KIỆM cách thức P của Hội VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM có thể gây được một số vốn là:

10.000$00	mỗi tháng	đóng số		25$00
8 000.00	»	»	»	20.00
5 000.00	»	»	»	12.50
4 000 00	»	»	»	10.00
2 000.00	»	»	»	5.00
1 000.00	»	»	»	2.50
500.00	»	»	»	1 25
400.00	»	»	»	1.00

HỘI VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM cần dùng người có đủ tư cách để làm đại-lý và kinh kỳ-viên.

Kể ngày từ tháng đầu mới mua phiếu sẽ được dự cuộc xổ số hoàn vốn trước kỳ hạn đã định. Phiếu trúng ra, được hoàn lại ngay số tiền bằng vốn phiếu, chẳng kể số tiền người chủ phiếu đã góp được bao nhiêu. Mỗi khi linh tiền rồi, người chủ phiếu không phải đóng chi nữa hết. Nếu chẳng có may trúng của cuộc xổ số hằng tháng, thì vốn phiếu sẽ hoàn lại sau 25 năm là cùng. Mua phiếu của Hội VẠN-QUỐC-TIẾT-KIỆM có thể:

1 — Vay được sau khi góp
2 — Có giá chuộc bảo hiểm được 2 năm
Chủ phiếu lại có thể xin ngừng đóng góp.

Số 14

THI TỪ TÙNG THOẠI

MINH-VIÊN

(Tiếp theo)

DỊCH: Hăng hái tay du côn,
Giết người để thành tập.
Câu nói hợp chạm nhau,
Lưỡi dao đã cùng gặp
Ngọn đèn bỗng mất sáng,
Chỉ nghe tiếng kêu gấp.
Dây lát chia hơn thua,
Lại lăng máu chảy khắp.
Chết sống coi như không,
Thói ấy đáng kinh xấp,
Đồng loại giết lẫn nhau,
Kẻ biết cho là thấp.
Xem thế kỷ hai mươi,
Biển nước sóng dồn dập.
Công cứu và tự cứu,
Muốn tên có chỗ sắp.

XXIV

Chúng tôi ra tháng 8 năm 1908, đến tháng năm (1909) độ tháng 2 thì một lớp ra khá đông: Bắc-hà, Đương-quân-Trọc (Cử-nhân), Nguyễn-quân-Quyền (chủ Đông-kinh nghĩa-thục), Lê-quân-Đại, Võ-quân Hoành. Kế vài tháng sau lại một lớp đông nữa là Thanh-hóa Hoàng-quân-Khải, Lê-quân-Nhi, Nguyễn-quân-Xứng, Nguyễn-quân-Soạn (đều Cử-nhân), Nguyễn-quân-Thiệp, Lê-nguyên-Thành, Lê-quân-Tá và Nghĩa-Bình Trần-quân kỳ Phong, Bình-định Nguyễn-quân Duy-viên (Tú-tài), cùng Tri-huyện Nguyễn-quân-Hàm, thông-ngôn Nguyễn-quân-Chí-tín (2 cha con người Bắc-hà). Sĩ-nhân Nguyễn-Tuấn, Chánh-tổng Hàm Bình-định), mấy người dân Bình-định, Trần Lập, phó Khả v. v... Kể trước cùng sau, quốc-sự-phạm có trên 50 người.

Sau ít năm thì có 3 ông Mục-sư là Đỗ-Lệnh, Nguyễn-Tường, Nguyễn thân-Đồng (người Nghệ-an) và Nguyễn-hy-Cao (Tú-Kiên) Nguyễn-văn-Ngôn (Tư-Ngôn), Nguyễn-Tịnh (Cử-nhân), Thông-ngôn Nguyễn-Lông, nho San v. v.

Nhiều lần đơn xin cho bọn «Politiques» ở riêng một phòng và làm việc nhẹ. Sau đơn ấy được chuẩn y, chúng tôi ở riêng một khám nhỏ gọi là khám B, làm sở ghế mây, đan chiếu và sở rây làm rau v. v.

Mấy năm sau Trần-quân-cửu-Cai (Hoành) Lê-quân dật-Trúc (Võ), rồi Nguyễn-cảnh-Lâm, Nguyễn-thạch-Giản, Trịnh-đình Lựu, Lại có mấy người biệt xứ được đem gia quyến theo như Cái-Thành Trần-Thuy, Phụng-Xuyên Nguyễn-Trọng, Thông-ngôn Nguyễn-Tiệp, cùng Nguyễn-huy-Tiền, Nguyễn-tử-Hình, Nguyễn-tử-Thân. Lại có mấy người đông-học như Hoàng-Hưng, Phạm-cao-Đài, Đặng-bình-Thành. Sau cùng có bọn binh Thiều, nho Đích (Quảng-ngãi can vụ Duy-tân) đội Trường, đội Giá (can vụ Thái-nguyên) cùng Phạm-Nghi (ở Xiêm bị bắt)... Câu thơ «tiếp chẳng đa nhân», rõ thành câu thơ sấm nhỉ!

XXV

Bị đày đi Côn-lôn, cầm như người đã chết, định cùng người nhà trường biệt không còn được có tin tức gì nữa. Sau khi ra đảo, mới biết trong tù cấm cách vẫn nghiêm, song có cái lệ khoan là được phép gởi thơ về thăm nhà và người nhà gởi thơ từ và có gởi cho món quà gì, người tù cũng được nhận lãnh — nhưng đồ ăn đàng không phải vật cấm.

Thơ gởi về nhà, viết xong, dán tem, nhưng không được dán lại. Đưa ra nhà giấy Gardien Chef. Nhà giấy ấy đưa lên phòng giấy Tham-biện kiểm xét, có chữ quan Chánh (tức Tham-biện) rồi mới được phát đi. Thơ người nhà gởi lại, cũng do phòng giấy xét có chữ Tham-biện phê rồi mới phát cho tù, có điều gì quan ngại, thơ bị giữ lại không phát.

Chúng tôi lại đây, trung tuần tháng 8 năm Mậu-thân (1908) đến thượng tuần tháng 9 mới gởi thơ về nhà dặn gởi thuốc hút và bảy cách gởi thơ gởi thăm. Đến tháng 12 năm ấy thì tôi tiếp được thơ nhà và một thăm chè và thuốc. Mới được thơ nhà lần đầu tiên, xem như được của báu, cảm động vô chừng! tự nhiên nước mắt sa xuống trước khi dở thơ đọc.

Thơ tôi gởi về nhà có câu:

Dĩ đa sầu thiện bệnh chi thân,
Kiêm khứ quốc hoài hương chi cảm,
Thiên nhai lưu lạc, tương tư không thác ư mộng hồn. Tuế nguyệt ta đà, cố ảnh mỗi sầu ư bệ nhục...»

以多愁善病之身
兼去國懷鄉之感
天涯流落，相思空
托於夢魂歲月蹉
跎，顧影每愁於陛辱，

DỊCH:

Đã cái thân nhiều bệnh lắm sầu,
Thêm những nỗi lìa làng bỏ nước.
Ven trời lưu lạc, nhớ nhau chỉ gởi nơi mộng hồn; ngày tháng tiêu mòn, ngắm bóng thêm buồn cùng bấp thịt.

Khi được thơ nhà và thuốc, có bài tuyệt cú:

Nhứt phong mãn trữ tương lư dược.
Kỷ đáo thiên nhai ấy sở tư,
Liệu đắc song tiền thùy lụy thiết,
Như trường phiến phiến tố như ư,

一封滿貯湘爐藥
幾到天涯寄所思
料得窗前垂淚切
如腸片片絮如絲

DỊCH:

Một phong gói chặt thuốc tương lư,
Gởi đến vên trời vẳng bạn xưa.
Ngăn lệ trước rèm tay xắt nhỏ,
Lòng riêng trăm mối rối như tơ.

(Sẽ tiếp)

CUỘC TRUNG-NHẬT

(Tiếp theo trang 3)

Nhật ở các khu S'seng loan, Hợp bắc rất lợi về phía sau, nguyên nhân là tại trong đám quân nhân thiếu trẻ và quân Mãn châu, Triều tiên, Đài loan của Nhật có nội biến.

CUỘC BIẾN LOẠN Ở MÃN CHÂU NGHIÊM TRỌNG LẮM

Sắc bình, 2-10 — Phong trào biến loạn ở miền bắc Mãn châu đã lan rộng ra đến nỗi nhà đương cuộc phải phái tới 60 000 binh quân Mãn châu và quân Nhật đàn áp.

Chính tổng hành dinh của Nhật ở Trường xuân, thế đó Mãn châu, cũng nhận nhận rằng tình hình trong tỉnh Sankiou 7) ở phía đông bắc nước ấy rất nghiêm trọng.

ĐẢNG LAO ĐỘNG ANH BIỂU TÌNH PHẢN ĐỐI NHẬT

Londres, 1-10 — Đảng lao động Anh và phái phản đối Nhật ở Londres định đến ngày 7-10 này cùng biểu tình phản đối việc Nhật ném bom giết hại lương dân Tàu.

Londres, 4-10 — Có tin rằng lòng công phẫn của dân chúng Anh có thể làm cho nghị viện phải triệu tập một kỳ hội đồng bất thường để xét về thời cục Viễn đông.

Nếu nghị viện họp, thì phái lao động sẽ yêu cầu chính phủ cùng nhân tuy chay hàng Nhật. Phái lao động được phái tả đảng và một phần phái bảo thủ ủng hộ.

BÁO ĐỨC TÂN DƯƠNG QUÂN TÀU ở *Berlin*, 2-10 — Hôm 1-10, các báo Đức huyên bố rằng quân Tàu đồng cầm lâm; thế nào sau cũng nắng thắng được quân Nhật.

Lần thứ nhất

Y-HỌC ĐÔNG-DƯƠNG

Làm chấn động nước Pháp, đây là bức thơ ở Marseille gởi máy bay về khen thuốc Sưu-Độc-Bá-Ứng Hoàn hiệu Ông-Tiên, nên người mắc bệnh phong-tình, chẳng luận nặng nhẹ mà chưa dùng đến thuốc này, chúng tôi dám quả quyết rằng chưa chắc dứt tuyệt nọc.

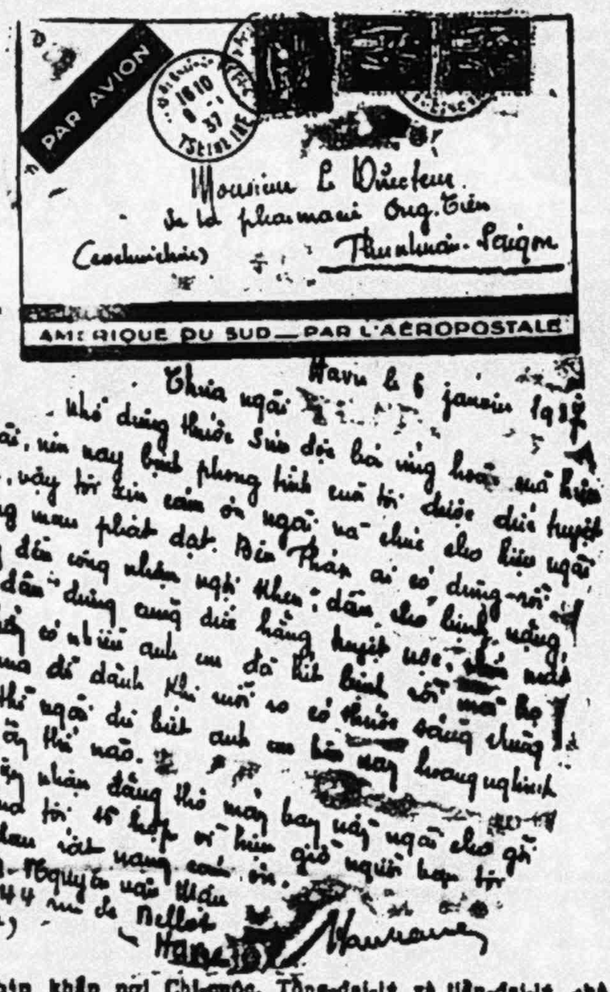

Có bán khắp nơi Chi-cuộc, Tổng-đại-lý và tiểu-đại-lý thuốc Ông-Tiên.

CHI-CUỘC TRUNG-KỲ

VINH — *69, Rue Maréchal Foch*
TOURANE — *Rue de Verdun*
QUẢNG-NGÃI — *Rue de Cầu-Tây*
QUI-NHƠN — *Rue Gia-long*

TỔNG-ĐẠI-LÝ

HUẾ — *Vĩnh-Tường*
NHA-TRANG — *Vương-gia-Bật*
PHAN-RANG — *Tô-Sơn*
PHAN-RÍ — *Trần-Viên*
PHAN-THIẾT — *Nguyễn-văn-Phát*
PAKSÉ — *Lê-khắc-Nhơn*

TIỂU-ĐẠI-LÝ

Phanthiết: Lê nam Hưng, Huỳnh Hựu; *Cây-Lọc*: Nguyễn tấn Hựu; *Phanri*: Trương trọng Kỳ, Hiệp Hòa, Hồng Ngọc, Nguyễn Vệ, Trương Phát, Tân Thành; *Sôngluỹngương*: Phạm trung Chánh; *Ganu*: Nguyễn viết Hoàng; *Tourcham*: Nguyễn văn Thới; *Phanrang*: Đỗ Quang; *Sanghet*: Cô Ba; *Hình-bình*: Quang tánh Đào; *Sanmithiệt*: Nguyễn văn Chương; *Tan-Gia*: Vĩnh Thái; *Phu-Khê*: Đại Chân; *Tuy-hòa*: Nguyễn xuân Thiều, Hậu Sanh Được Phòng, Võ thị Trung, Đỗ Long (Cung Soai), Nguyễn Khét (Tân An), Huỳnh Sỹ (Thạnh Thanh); *Tuy-an*: Hiệp-Thành; *Song-cầu*: Nguyễn-bửu-Tin; *Lo-Hai*: Phạm-bửu-Lễ; *Phu-Phong*: Vạn Phước Thành, Huỳnh-Chánh; *Sông-Pha*: Nguyễn-Hòa; *An-Khê*: Bùi thế Tiêu; *Pleiku*: Nguyễn Cửu Sĩ; *Kôn Hà*: Nguyễn Đăng; *Thanh-Sinh*: Nguyễn Thì; *Kontum*: Nguyễn công Đức; *Binh-định*: Nguyễn Liêu; *Gap-Bac*: Lê văn Cang; *Phú-Hệ*: Nguyễn Tốn; *Sông-cau*: Nam Thanh; *Tuo-quan*: Huỳnh văn Trân; Liên Thông; *Bồn-Phủ*: Nguyễn Thế; *Tro-Cau*: Nguyễn Truyền; *Ma-Đức*: Nguyễn Trân; *Song-Ve*: Đồng An; *Tho-Xã*: Tuyên Hiệp; *Cây-Kôi*: Hỷ Lợi; *Ba-gia*: Tân Hưng; *Dong-Ka*: Chế ngọc Liên; *Tro-Bong*: Khô Anh; *Châu-Đ*: Truyền Phát, Nguyễn Điền; *Tri-Binh*: Châu Sinh Bá, Trần bá Thành; *Diem-Phố*: Trần cửu Châu; *Tam-kỳ*: Nguyễn Thế đã Lem; *Cho-Duoc*: Nguyễn thanh Tích; *Ho-Nha*: Cầm Bình; *Tiệt-Ân*: Khấu Tường; *Tro-Kieu*: Thân đức Biểu; *Kỳ-Lam*: Nghĩa Hiệp; *Fujioc*: Sinh huy Dương; *Tourane*: Phan ngọc Long, Trần ngọc Thanh; *Cho-Mai*: Võ hữu Sang; *Huế (An-Cựu)*: Đặng xuân Thụy; *Mỹ Xuyên*: Nguyễn Sinh Thông; *Mỹ-Chánh*: Hồng đức Quang; *Quảng-trị*: Thông-Hoạ; *Đông-hới*: Nguyễn hay Khuận; *Thanh-hóa*: Si-Long; *Kho-Sanh*: Nam Thao; *Khong-Phong*: Nguyễn văn Nguyên; *Sovanakhet*: Nguyễn văn Cẩn; *Strungtrong*: Lư văn Tân; *Thakhek*: Bùi Tiến; *Vientiane*: Bùi Trí, Phan Bá Lộc.

CÁCH ĐIỀU-TRỊ THEO PHƯƠNG NỘI-ÂM đã chữa

BỆNH GIANG-MAI

bằng thuốc bánh

SIGMARGYL

Thuốc SIGMARGYL trắc có hai thần hiệu đã thí nghiệm về Bệnh Giang-Mai, thuốc SIGMARGYL này chữa ngay ở mác và ở các nơi bệnh chứng tổn-thương, cả các thời-kỳ của bệnh Giang-Mai. Không quan-ngại gì, không tổn-hại gì đến tì vị, thuốc này là một thứ thuốc trắc hay, có các tay thầy thuốc chuyên-môn chứng-thực và lại có công-hiệu:

THAY ĐƯỢC THUỐC TIÊM

Chế ra tại LABORATOIRE CHIMIOTHÉRAPIQUE số 2, Place du Théâtre-Français, PARIS

Thuốc SIGMARGYL bán tại các hàng bào-chế tây ở thuộc-địa.

Ở Huế / Pharmacie DEBERT

Cáo bạch

Các nhà buôn nên biết...

Mỗi nhà chỉ mất có năm (5) xu tem gởi thơ về lấy mẫu và giá hàng ngay thời sẽ được giá bạ, kéo ít ngày nữa thời giá lại cao hơn.

Nhân tiện xin giới thiệu với các ngài nhà AN-THÀNH mới nhận thêm được máy làm áo chemisette ở Tây gởi về, nên lại mới chế ra các kiểu áo chemisette Croisée lối mới rất đẹp, phần nhiều các bạn trẻ về phái dân mới rất ưa kiểu Croisé AN-THÀNH.

AN-THÀNH có bán các thứ lĩnh lụa Nội-hóa, các thứ áo chemisettes, Croisées, Pulloverz, Chandails, quần tắm bằng coton và laine, các thứ tất Sport và tất kaki chất Bình hiện nay đang dùng nhiều, còn nhiều thứ hàng khác.

Bán buôn giá đặc biệt.

AN-THÀNH

N° 41, Rue de la Soie, 41 — HANOI

Trời nóng giết người

Các nhà có con nít nên để ý

Lúc này khí trời độc địa nóng nực, nên con người mà nhất là trẻ em thường hay sanh ra ban cua, ban trùng, ban đỏ, ban đất, trái trời, trái rạ, trái giống, v. v... làm cho nóng nảy trong mình như lửa đốt, hay là cơn nóng cơn lạnh, miệng trời khô khan khát nước, nhức đầu, tức chí rã liệt, nếu không sớm trị để tiêu nhiệt vào Tim, Cang, Tỳ, Phế làm cho nóng mê man, sốt, sái xàm, bất cứ nguy hiểm cho tánh mạng vô cùng, hãy dùng thuốc THỔI NHIỆT TÁN hiệu ÔNG-TIÊN trong 5 phút hết liền. Chẳng như vậy. Mỗi gói: 0$10.

Người kén xổ cách nào?

Dùng thuốc tiêu xổ hiệu ÔNG-TIÊN cũng đặng vì không đau không hôi, không phát tỉ, không đau bụng, khỏi cần tiêu cữ, lúc đang có việc ăn uống như thường, nó xổ vô số đàm đặnh phần dơ và sên lắt. Mỗi gói: 0$10

Thuốc ho bổ phổi hiệu ÔNG-TIÊN

Trị ho gió, ho phong, ho nóng, ho cảm, ho hen, ho có đàm hoặc không đàm cũng tin bà có thai mà ho, ho sản hậu, dùng tin thuốc này, quí Ngài cũng sẽ vui lòng khen tặng vô cùng. Mỗi gói 0$10. Có bán thấp nơi và hai chi cuộc Saigon, 128, rue d'Espagne, Dakao, 128, Boulevard Albert 1er bán chạy nhất.

RCA

Máy hát VICTROLA
Máy hát COLUMBIA
Máy hát DOUGLUS

là 3 hiệu máy tốt nhất.
Xin hỏi Catalogue nơi bản hiệu

ĐẠI-LÝ:
LÊ-VĂN-TÀI
82 — *rue Georges Guynemer* — 82
SAIGON

Canh-ki-na BYRRH

là thứ canh-ki-na **BỔ HƠN HẾT**

Uống vào:

1°) — người già cả, mới ốm khỏi, được mạnh mẽ, chóng lại sức

2°) — đàn bà mới sinh, chóng lại mẫu

3°) — nhà thể thao thêm sức

Bán tại
POINSARD & VEYRET
HANOI HAIPHONG
và các cửa hàng bán rượu tốt.

CÓ MỘT, KHÔNG HAI

100 người có 101 90 người bị bệnh PHÒNG-TÍCH. Tìm hai bị bệnh mà không hiểu bệnh gì, đọc bị dưới này sẽ rõ:

Cơm no, rượu say, nặt hơm tính dục hoặc ăn no đi ngủ hay đi tắm nguy, nên thọ bệnh, gọi là bệnh PHÒNG-TÍCH, không phải đau dạ-dày, không phải đau bụng kinh-niên.

Khi thọ bệnh: Thấy: đầy hơi, tức ức, tức ngực, chán cơm, không biết đói, ăn chậm tiêu, bụng sổ tánh bịch, khi ăn uống xong rồi thì bụng ợ (ợ hơi hoặc ợ chua) khi tức bụng khó chịu, khi đau bụng khi đau lưng, đau rên trên vai, người thường nóng ngán, bước bỉ chân lạp, bị bón nhiều mặt nóng da bụng đầy. Chỉ một cái liều:

PHÒNG-TÍCH
THẦN-DƯỢC « CON CHIM »

thấy đã chịu hoặc khỏi ngay, không bỉ công phạt tỳ gì, đàn bà có thai cũng uống được.

Mỗi tiền một bịch uống giá 1p.00
Mỗi tiền hai bịch uống giá 0p.60

VÕ-ĐÌNH-TÂN
Ấn-tố Kim-tiến 1936
173 đường Lachtray — HAIPHONG

Đại-lý các tỉnh Trung-kỳ:

HUẾ: Vĩnh-Tường, 46, phố Gia-Long;
TOURANE: Nguyễn-hữu-Vinh số Quảng-Đức;
NHATRANG: Kim-Anh, Librairie;
PHANTHIẾT: Lê Nam-Hưng, Commerçant;
QUINHON: Đông-Lập, Annam Khái-Hoàn;
QUANGNGÃI: Chế-Hoàng & Hàng-Vị;
SOCTRANG: Mỹ-văn-Minh, Mahr & Cohen;
VINH: Hà-thị-Lan Maison Binh-Hòa;
VIENTIANE: Mme Phan-thị-Lộc, rue Tagheuto
THAKHEK: Bùi-Tiến Kiêm Nhật-Khánh-Tiến;
LUANGPRABANG: Trần-văn-Đích, Entrepreneur;

Các tỉnh khắp Trung-Nam Bắc có đại-lý.

TA NÊN ĐỂ Ý

Ta nên biết rằng, Bịnh đau mắt là một bịnh rất nguy hiểm cho ta, vì ta thường nên lấy hai con mắt của ta là bộ trọng, hễ ta thấy mắt đã sưng có nhét tan mắt giá, vân vân, thì dùng ngay thuốc đau mắt số 8 giá 0$15 1 lọ, mà đau mắt có Mang (Trachome), toét mắt, đau mắt hột (Trachome) thì dùng thuốc đau mắt số 9, giá 0$20 1 lọ các bịnh đau mắt này đã nặng thế nào cũng tin dùng thuốc của HOÀNG-VĂN-ÍCH 47 Minh-Xá Bắc-Ninh (Tonkin) trở nên cũng mau khỏi, khi mua phải chịu kỹ lọ nào không có tên HOÀNG-VĂN-ÍCH là không chính hiệu. THUỐC CAI NHA PHIẾN. Nếu các ngài muốn bỏ thuốc phiện mà tuyệt mau chóng, người lại không mất mạng, khi bỏ được rồi lại không sinh bịnh, thì chỉ uống ngay thuốc của bản hiệu là bỏ ngay được. Thuốc này khi đã bỏ được rồi, hễ trông hay hít mộ điếu vào là khạc nôn mửa, giá 1$00 1 lọ, nhẹ chỉ 5 lọ, mà nặng thì 10 lọ là chẳng, xin các ngài đọc bài này hãy em giới thiệu đáp hộ vì các thứ thuốc có ích cho đồng-bào, các thuốc này đã có tiếng xưa nay, thực thế đó, khi mua gởi lĩnh hóa giao ngân, có bán ở Lê-Mạnh-Hưng Phan-thiết, Quảng-lợi chợ Gồm Phú mỹ, Mai-Linh 60 Avenue Paul-Doumer Haiphong. Các đại-lý khắp Saigon vân vân.

BỘ BA!...

MUỐN: TỐT, LỢI, RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG:

1) DẦU XĂNG (ESSENCE) — SHELLCOOL
2) DẦU NHỚT (HUILE) — SHELL A CYL / HUILE SHELL
3) MỠ (GRAISSE) — GRAISSE SHELL

S H E L L

Có dùng mới biết; *Biết chắc dùng mãi.*

Đâu đâu cũng sẵn có
SHELL

SỐT RÉT LÂU NGÀY RẤT CÓ HẠI ĐẾN THÂN THỂ

PHÁT - LÃNH - HOÀN ĐẠI - QUANG

Trừ khỏi bệnh sốt rét rất hay,— Phàm những chứng sốt rét có cơn, sốt rét lâu ngày, sốt rét liên miên, sốt rét ngã nước, (rét rừng) rét nhiều nóng ít, hay là rét ít nóng nhiều, hết thảy các chứng thuộc về ngược tật, hễ uống thuốc Phát-Lãnh-Hoàn Đại-Quang đều khỏi hẳn, trừ tuyệt nọc rét, không khi nào phát lại. Nhất là ở những mạn ngược, sơn lam chướng khí rất nặng, nên hay sinh ra chứng rét rừng, nếu trữ sẵn thuốc này mà phòng thân thì chẳng lo chi hết.

Mỗi lọ giá . . . . . 0$10 — 12 lọ giá . . . . . 1$00

KHẮP CÁC NƠI TRONG CÕI ĐÔNG-PHÁP ĐỀU CÓ ĐẠI-LÝ

ĐẠI - QUANG DƯỢC - PHÒNG

29 — PHỐ HÀNG NGANG — HANOI — GIAY NO SỐ: 806

Tiểu-thuyết « Sư Đầu Quái Hiệp » đã ra số 7 đã bán không. Xin nhớ đón xem.

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ

Le Gérant: NGUYỄN-THỨC-KHANG